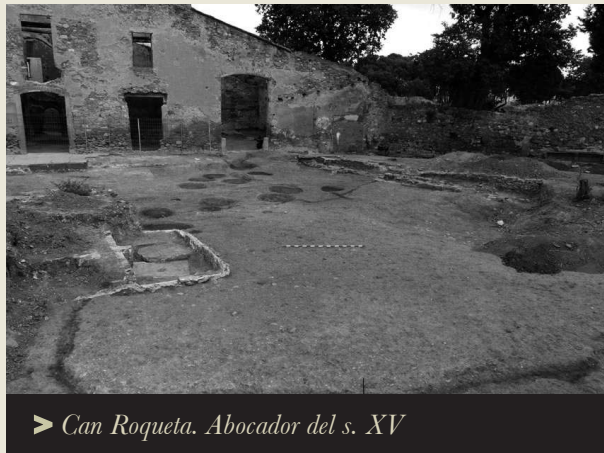

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA A LA MASIA DE CAN ROQUETA (SABADELL, VALLÈS OCCIDENTAL)

La present intervenció arqueològica a la masia de Can Roqueta, juntament amb la realitzada l'any 2007 al camp adjacent, han estat motivades pel projecte de construcció d'un nou edifici per part de l'Associació Pro Disminuïts Psíquics de Sabadell i Comarca (APDPSC) i per la rehabilitació de l'antiga masia, cedida per l'Ajuntament de Sabadell. La masia de Can Roqueta està inclosa en el Pla Especial de Protecció del Patrimoni de Sabadell com a edifici històric que té un origen a l'època medieval.

Aquesta intervenció, igual que la de 2007, s'està portant a terme per part de l'empresa Arqueologia i Patrimoni Arrago, SL., amb la direcció tècnica de l'arqueòloga Isabel Villares Matamala i la direcció científica de l'arqueòleg Jordi Roig Buxó, amb l'encàrrec de l'Associació Pro Disminuïts Psíquics de Sabadell i Comarca (APDPSC), que actua com a promotora de les excavacions. El seguiment d'aquesta actuació es realitza des de l'Ajuntament de Sabadell i el Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya.

Així doncs, amb l'excavació a l'interior de la masia de Can Roqueta i al seu entorn, ha estat possible localitzar importants restes arqueològiques d'un alt valor històric, que ens aporten noves i valuoses dades per al coneixement d'aquest conjunt

> Can Roqueta. Abocador del s. XV

patrimonial. D'aquesta manera, ha estat possible constatar l'existència d'un primer mas originat entre el segle XII-XIII, que evolucionarà amb profundes remodelacions i reconstruccions durant l'etapa baixmedieval, entre els segles XIV-XV, fins a convertir-se el mas d'època moderna i contemporània que avui tenim conservat en alçat.

> Can Roqueta. Sitges medievals del s. XII-XIII

Per altra banda, i situades als camps adjacents del costat de llevant de la masia, tenim un conjunt d'una dotzena de sitges d'emmagatzematge d'època prehistòrica de diferents cronologies, entre l'etapa del Neolític Final i l'Edat del Bronze Final. Es van localitzar entre la intervenció de 2007 i la d'enguany, i ens testimonien una ocupació i una presència humana a l'indret, aproximadament entre el 3000 i el 1000 aC. Així ha estat possible recuperar nombros material arqueològic de diferent naturalesa llençat a l'interior de les sitges, amb recipients ceràmics fets a mà, restes de molins manuals de pedra, instruments lítics, així com restes de fauna producte de deixalles domèstiques, característic d'un lloc de poblament prehistòric.

Corresponent ja al període altmedieval, l'excavació de l'espai situat just al davant de l'actual masia ens ha proporcionat important informació històrica sobre el seu origen i evolució, amb un elevat nombre de restes arqueològiques d'època medieval. D'aquesta manera, cal destacar, com a restes més antigues, un conjunt de quinze sitges atribuïbles al primitiu mas de Can Roqueta dels segles XII-XIII. Aquestes sitges, un cop perduda la seva funció d'emmagatzematge, van ser reomplertes amb terres i deixalles domèstiques diverses, com ara ceràmica de

cuina i restes de fauna. Així, s'han recuperat algunes olles, cassoles i gerres, juntament amb algun element de ferro i de bronze.

Totes aquestes sitges medievals s'han localitzat força arrasades; se n'han conservat tan sols entre 30 i 60 centímetres de fondària, segons els casos, de manera que els manca tota la part superior amb la boca. Aquest rebaix de terres hauria fet desaparèixer qualsevol vestigi dels nivells de circulació i dels murs del mas medieval associat a les sitges. És possible que aquests moviments de terres i rebaixos estiguin relacionats amb la construcció d'una nova masia d'època baixmedieval (segles XIV-XV) de la qual hem localitzat alguns murs i restes del paviment al seu interior.

> Sitja del s. XIV

Aquest nou mas es troba situat davant la façana de migdia de la masia actual, en el seu costat est, a l'espai que corresponia a la darrera era i corrals. Amb l'estat actual de les excavacions, podem dir que aquest mas dels segles XIV-XV era un edifici de planta rectangular, més aviat reduït, amb algunes estances i divisions internes molt desdibuixades i arrasades per l'activitat constructiva posterior.

Les restes localitzades fins ara corresponen a un parell de murs paral·lels amb direcció nord-sud, fets amb pedra i còdols lligats amb morter. Aquests murs es troben associats a un paviment força ben conservat de terra piconada. Immediatament per sobre d'aquest paviment vam localitzar un enderroc de teules i parts dels murs caiguts i desmuntats.

Així mateix, hem pogut excavar 4 sitges més, que estarien associades a la masia del segle XIV-XV i situades al costat sud. Són de majors dimensions que les anteriors del segle XII-XIII i també estan parcialment arrasades, per bé que no tant, deprés que ha desaparegut el nivell de circulació al qual estaven associades.

Per altra banda, tenim també una altra estructura associada a la masia d'aquest període, que es correspon amb un

gran àmbit d'abocador situat al costat de ponent de l'edifici del mas, a uns cinc metres de distància. Es tracta d'un retall irregular o depressió del terreny, de poca fondària, que està reblert amb terres i graves que contenen abundant material arqueològic, principalment ceràmica. Aquest material ceràmic, amb un elevat nombre de peces senceres o quasi senceres, correspon a la vaixela de taula i als recipients de cuina per a la cocció d'aliments i l'emmagatzematge de la masia del segle XV. Destaquen els plats i escudelles de ceràmica decorada en blau i en reflex metàl·lic de València i de Barcelona, així com les olles, cassoles, gerres, poals, etc. de ceràmica vidriada en verd gòtic.

Aquest àmbit del mas baixmedieval i les seves estructures estan actualment en curs d'excavació i d'estudi i per tant encara no podem aportar cap dada definitiva.

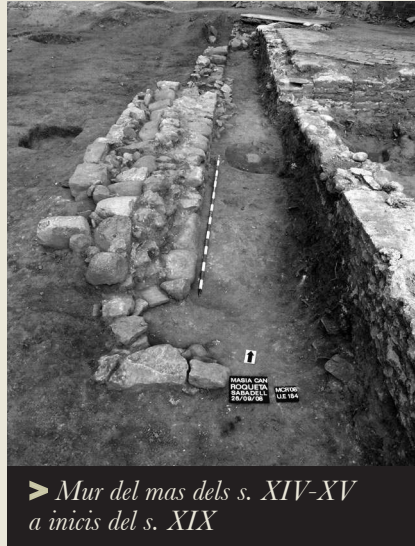
Amb tot, s'observa com els murs del mas baixmedieval i part dels estrats i nivells d'enderroc van ser desmuntats i rebaixats quan es porta a terme la construcció d'una nova masia en el costat nord, desplaçada uns quants metres, en un moment indeterminat entre el segle XVI i XVII. No sabem,

> Restes del mas del s. XIV-XV

a causa dels rebaixos realitzats en aquest espai al llarg del temps, si en algun punt les parets d'aquests dos edificis podien enllaçar-se. Sí que s'ha constatat que la zona de l'antic mas baixmedieval es va destinar a corrals i coberts cap al segle XVIII i XIX i que al damunt es construí un cos rectangular amb murs perimetrals, actualment visible en part.

Finalment, l'excavació a l'interior de l'actual masia, encara en curs, ens ha proporcionat restes arqueològiques atribuïbles a l'època moderna i contemporània, entre els segles XVII i XIX. D'aquesta manera, ha estat possible localitzar les restes de fonament de murs, alguns retalls i part d'un empedrat, que semblen correspondre a la masia dels segles XVII-XVIII, totalment desfigurada i desmuntada al construir-se l'edifici actual de la masia cap a inicis del segle XIX.

➤ *Mur del mas dels s. XIV-XV a inicis del s. XIX*

Aquesta masia d'època contemporània utilitza en la seva construcció alguns elements del mas anterior, com són pedres ben escairades provinents dels finestrals de la masia gòtica i d'època moderna. En aquest moment es torna a fer un rebaix i moviment de terres que afecta les estructures anteriors i, a més, es construeixen uns annexos que ocuparan el lloc de l'antiga masia baixmedieval. Aquestes noves construccions són uns corrals i altres dependències destinades a un ús agropecuari.

D'aquest moment de construcció d'incis segle XIX tenim alguna bassa d'amarar calç reblerta amb terrissa d'aquesta època.

Pel que fa a la distribució interior de la masia, tenim la sala d'accés que comunica amb l'habitació de la llar de foc a ponent, dues dependències més petites i un pati o quadra cap a l'est, i al nord la sala dels cups (estructura d'obra on el most es transforma en vi). Aquesta última habitació, juntament amb la gran sala que ocupa tota l'ala oest formarien la zona de premsat, decantació i emmagatzematge del vi. A finals del segle XIX, associada a la plaga de la fil·loxera, aquesta zona perd el seu ús i és reomplerta i anivellada al mateix nivell que la resta de la masia i se li dona un nou ús.

Els cups interiors ara es reaprofiten i es transformen en estances per a altres usos, si bé es construeixen altres dos cups a l'exterior del mas, adossats a la façana nord, on s'hi edifica un edifici annex. Passada la fil·loxera, es van plantar altres tipus de vinya procedents de Califòrnia i es va revifar la producció vinícola de Can Roqueta.

Un altre element a destacar és la localització d'una gruta subterrània que té dues entrades: una a l'exterior de la masia, a uns 20 metres de la façana nord i un'altra a l'interior, dins d'un dels cups de la sala de decantació. Aquesta gruta està pendent d'excavació i de documentació.

D'aquesta manera, i considerant que l'interior de la masia està en procés d'excavació, a inicis del mes de novembre del 2008, encara no podem fer una exposició més detallada de les restes arqueològiques ni de la seva evolució històrica entre el segle XVI i XVIII.

UN NOU EQUIPAMENT PER A SABADELL

La Intervenció Arqueològica es realitza amb motiu de la rehabilitació de la masia de Can Roqueta i l'edificació d'un nou edifici adjacent per part de l'Associació Pro Disminuïts Psíquics de Sabadell i Comarca.

A l'edifici de nova construcció s'hi ubicarà una residència per a 60 persones amb gran discapacitat intel·lectual, una residència per a 30 persones amb discapacitat intel·lectual i trastorns de conducta associats, i un Centre de dia per a 30 persones amb gran discapacitat intel·lectual.

A la masia rehabilitada s'hi ubicaran els diversos serveis comuns i dependències administratives, mentre que l'antiga era, on s'ha localitzat la major part de les estructures arqueològiques restarà com a espai lliure d'accés a la masia. El projecte de rehabilitació permetrà recuperar un altre element del patrimoni històric de Sabadell.

La masia i els terrenys adjacents han estat cedits per l'Ajuntament de Sabadell per tal que sigui possible el projecte.

FITXA TÈCNICA

Promotor: Associació Pro Disminuïts Psíquics de Sabadell i Comarca (APDPSC)

Direcció tècnica: Isabel Villares Matamala (Arrago, SL)

Direcció científica: Jordi Roig Buxó, Arrago, SL

Realització: Arqueologia i Patrimoni, Arrago, SL

Dates: Agost-novembre de 2008

Text: Isabel Villares Matamala - Jordi Roig Buxó (Arrago, SL)

Fotografies: Isabel Villares - Arrago, SL

Fotografia de la portada: Ajuntament de Sabadell - Oficina del Patrimoni

Av. de Can Roqueta, 1

Ajuntament de Sabadell

Oficina del PATRIMONI

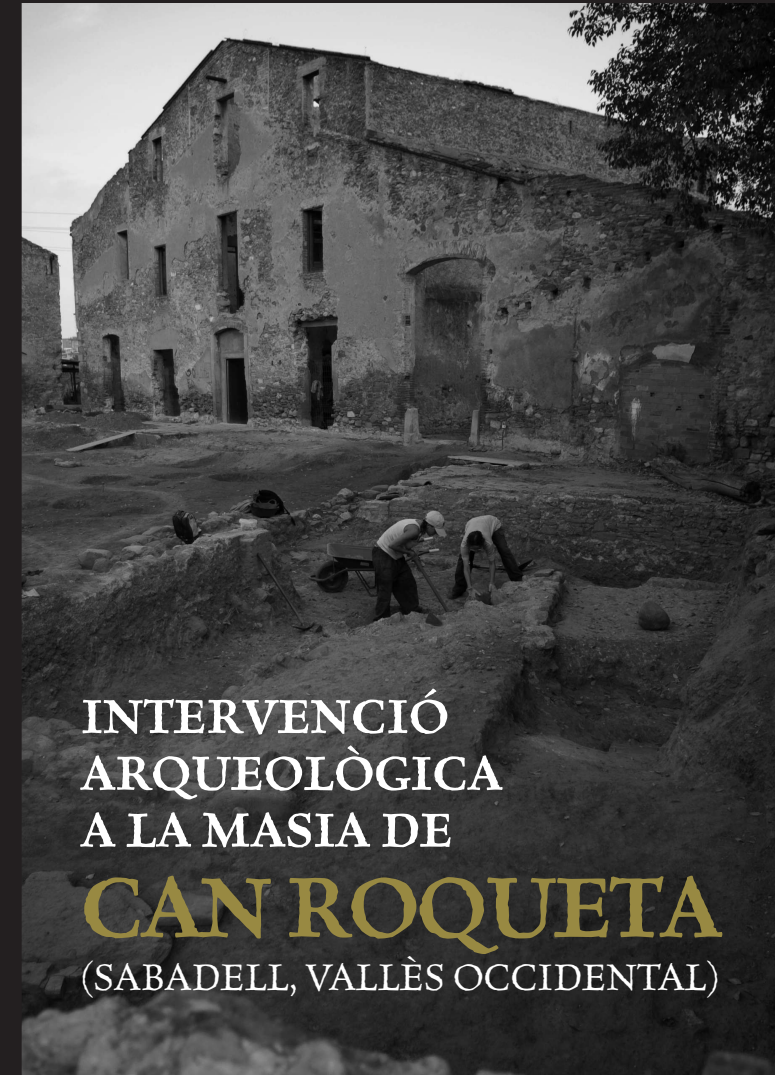
ARRAGO S.L.
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

Edifici de Can Roqueta:
Fem-ho possible
Associació Pro Disminuïts
Psíquics de Sabadell i Comarca

JORNADA DE PORTES OBERTES Diumenge 30 de novembre de 2008, d'11 a 2 del migdia

A l'av. de Can Roqueta, 1

INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA A LA MASIA DE CAN ROQUETA (SABADELL, VALLÈS OCCIDENTAL)

Ajuntament de Sabadell